

Účasť verejnosti na činnosti samosprávy a možnosť verejnosti ovplyvňovať prijímanie rozhodnutí v samospráve | 2013

Účasť verejnosti na činnosti samospráv je zakotvená priamo v Ústave Slovenskej republiky, vyplýva z práva občanov zúčastňovať sa na správe vecí verejných, ako aj zo samotnej podstaty územnej samosprávy. Bližšia úprava účasti verejnosti na činnosti samospráv je obsiahnutá v zákone č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Právo zúčastňovať sa na samospráve obce nie je viazané na štátne občianstvo Slovenskej republiky, ale na trvalý pobyt. Zákon priznáva práva nie občanom SR, ale obyvateľom obce. Účasti verejnosti na činnosti samosprávy v právnom systéme Slovenskej republiky sa venujeme v časti | 1 |.

Účelom rokovacieho poriadku obecného/mestského/miestneho zastupiteľstva je úprava podrobných pravidiel o rokovaní zastupiteľstva. Napriek tomu, že ide o jeden zo základných dokumentov samospráv, nie všetky z nami oslovených samospráv, ktoré na naše otázky odpovedali (odpovedalo 212 zo vzorky 247 samospráv), uviedli informáciu o tom, že majú rokovací poriadok zastupiteľstva (absentujú informácie o rokovacích poriadkoch obcí Dvory nad Žitavou, Zemplínske Hámre a Slovenské Nové Mesto) a len necelá polovica z nich má formou rokovacích poriadkov upravenú nielen činnosť zastupiteľstiev, ale i komisií zastupiteľstiev. Dáta z analýzy odpovedí získaných vďaka zákonu o slobodnom prístupe k informáciám predstavujeme v časti | 2 |.

V časti | 3 | sa zaoberáme možnosťami rozširovania účasti verejnosti na činnosti samosprávy. Kľúčové pri týchto úvahách je zodpovedať si na dve otázky: 1. Kto je verejnosť? a 2. Aké má možnosti zúčastňovať sa na činnosti samosprávy? Verejnosťou vo vzťahu k miestnej samospráve sú predovšetkým obyvatelia obce. Vyplýva to z ústavy, zo zákona o obecnom zriadení aj zo zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí. Obyvateľmi obce sa však pojem relevantnej verejnosti nevyčerpáva. Účasť verejnosti na činnosti samosprávy môže mať formu rozhodovania či spolurozhodovania, alebo formu ovplyvňovania orgánov samosprávy.

Obyvatelia obce majú právo zúčastniť sa na zasadnutí zastupiteľstva, nemajú však automatický nárok na ňom vystúpiť a prehovoriť. Kým zasadnutia zastupiteľstva sú zo zákona verejné, verejnosť zasadnutí komisií a rady nie je zákonom nijako upravená. Preto v mnohých prípadoch zasadajú neverejne. Zo zákona vyplýva samospráve povinnosť zverejniť najmenej 15 dní pred termínom zastupiteľstva a umožniť verejnosti vyjadriť sa iba vo vzťahu k návrhu všeobecne záväzného nariadenia, návrhu rozpočtu obce a návrhu záverečného účtu obce.

Nad rámec zakotvenia práva obyvateľov obce a ďalších osôb vystúpiť na rokovaní zastupiteľstva k prerokovávanému bodu programu je možné poskytnúť im aj možnosť navrhnúť na rokovanie zastupiteľstva vlastný bod. Napríklad formou petície, pod ktorú sa podpíše určitý počet osôb, primeraný celkovému počtu obyvateľov príslušnej obce. Samospráva ústretová k verejnosti by obyvateľom mohla rozšíriť uplatňovanie práva na informácie zavedením inštitútu občianskej interpelácie.

V závere tejto štúdie v časti | 4 | predkladáme naše odporúčania pre samosprávy týkajúce sa účasti verejnosti na činnosti samosprávy, vrátane vzorového modelového dokumentu.

Dokument na stiahnutie: Príloha

[a2_ucast_verejnosti_a_samosprava.pdf](#)

Veľkosť

1.28 MB

[1]

